

Vergaderjaar 2022–2023

29 911

Bestrijding georganiseerde criminaliteit

Nr. 422

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 juni 2023

Op 20 april jl. ben ik met uw Kamer in gesprek gegaan over het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OvV) *«Bewaken en beveiligen. Lessen uit drie beveiligingssituaties»* en mijn reactie namens het kabinet daarop.¹ Het stelsel bewaken en beveiligen wordt fundamenteel vernieuwd tot «het stelsel beveiligen van personen». Ik heb tijdens dit debat toegezegd u steeds te informeren bij de stappen die hiervoor worden gezet.

Kort na de zomer zal ik uw Kamer informeren over het uitgewerkte plan van aanpak over de transitie naar het nieuwe stelsel. Dit plan maakt inzichtelijk welke trajecten komende periode worden ingezet, met daarbij een indicatie van wanneer deze klaar moeten zijn. Ondertussen is een verkenning naar de benodigde juridische stappen binnen de transitie al gestart. Ook wordt reeds gewerkt aan de ontwikkeling van de methodiek om te komen tot geïntegreerde dreigingsbeelden. Deze methodiek vormt een belangrijk inhoudelijk startpunt voor de verdere inrichting van de dreigingsanalysefunctie. In de aan uw Kamer toegezegde periodieke voortgangsbrieven zal ik over de ontwikkelingen rapporteren.

In voorliggende brief informeer ik uw Kamer over de vernieuwde circulaire met betrekking tot bewaking en beveiliging van personen, objecten en diensten (hierna: circulaire bewaken en beveiligen) en ga ik kort in op de ontwikkelingen rondom het inrichten van een onafhankelijk adviesorgaan.

Circulaire bewaken en beveiligen

De circulaire geeft een beschrijving van de huidige wet- en regelgeving en werkafspraken met betrekking tot het stelsel bewaken en beveiligen. De circulaire geeft inzicht in de algemene uitgangspunten, de (wettelijke) grondslagen, de wijze van inrichting en werkwijze van het stelsel. Dit

¹ Kamerstuk 29 911, nr. 395.

geheel biedt houvast aan betrokken professionals en personen die met het stelsel in aanraking komen.

De vernieuwde circulaire vervangt de circulaire van 1 juli 2019 met een einddatum van 30 juni 2023. In juli 2023 zal de vernieuwde versie worden gepubliceerd in de Staatscourant. De nieuwe circulaire is tot stand gekomen in nauwe afstemming met de bij het stelsel betrokken partners.

Belangrijkste aanpassingen

Sinds de vaststelling van de vorige circulaire zijn er de nodige veranderingen doorgevoerd. De context waarin het stelsel opereert is door ontwikkelingen in dreiging en samenleving wezenlijk anders geworden. Daarom is een groot aantal trajecten ingezet om het stelsel binnen de bestaande (wettelijke) kaders te verbeteren en te versterken, met onder andere aanvullende operationele capaciteit. Hierover heb ik uw Kamer periodiek geïnformeerd². Waar nodig en passend in een circulaire, zijn deze verbeteringen geborgd in de vernieuwde versie. De belangrijkste aanpassingen zijn:

- De relatie tussen overheid en te beveiligen persoon is meer expliciet beschreven. Zo wordt in de uitgangspunten van het stelsel geborgd dat de te beveiligen persoon meer centraal staat dan voorheen, met aandacht voor de communicatie en transparantie over de situatie en beslissingen waar dit mogelijk is. Tegelijkertijd wordt ook benadrukt dat medewerking van de te beveiligen persoon cruciaal is om effectief beveiligingsmaatregelen te kunnen treffen. Een nauwgezette uitvoering van de bij het weerstandsniveau behorende maatregelen is essentieel voor de veiligheid van zowel de te beveiligen persoon als degenen die uitvoering geven aan de maatregelen; daarom is dat nadrukkelijk geen onderwerp van onderhandeling. Daarnaast is er meer aandacht voor de psychosociale zorg voor te beveiligen personen, gezien de druk die de dreiging en beveiligingsmaatregelen op hen kunnen leggen.
- De verbeteringen in inrichting en uitvoering van het stelsel, voortkomend uit het versterkingstraject naar aanleiding van de commissie Bos, worden geborgd. Zo wordt de nieuwe landelijke governance met gremia als de Vierhoek Bewaken en Beveiligen, het Uitvoeringsorgaan Bewaken en Beveiligen en het Kenniscentrum Bewaken en Beveiligen beschreven. Ook wordt toegelicht hoe gebruik gemaakt kan worden van publiek-private samenwerking. Daarnaast wordt benadrukt dat het stelsel een lerend systeem moet zijn door dit op te nemen als algemeen uitgangspunt binnen het stelsel. Focus op continue verbetering is cruciaal.
- Het palet aan informatieproducten is geactualiseerd en uitgebreid. Daarbij is expliciet gemaakt dat in de werkwijze waar mogelijk ook potentieel relevante informatie vanuit onder meer de te beveiligen persoon en diens naasten wordt meegewogen. Conform de aanbeveling van commissie Bos, is ten opzichte van de vorige versie van de circulaire verduidelijkt dat informatie vanuit de inlichtingen- en veiligheidsdiensten in voorkomende gevallen (rechtstreeks) met het decentrale domein kan worden gedeeld. Daarnaast is in algemene zin onderstreept dat bij het verwerven en delen van informatie geldt dat het belang van bewaken en beveiligen nevensgeschikt is aan dat van de opsporing.

² Kamerstuk 29 911, nr. 347, Kamerstuk 29 911, nr. 378.

Vervolgstappen

Met de wijzigingen doet deze vernieuwde versie recht aan de bestaande praktijk en zijn meerdere veranderingen bestendigd in werkafspraken en procedures voor de dagelijkse praktijk. Daarmee zijn we er nog niet. De transitie naar het nieuwe stelsel beveiligen van personen is momenteel ingezet, waardoor het stelsel ook komende jaren aan verandering onderhevig zal zijn. Wanneer gedurende de transitie (deel)trajecten worden afgerond die leiden tot wijziging van (meerdere) werkafspraken of -processen, wordt de circulaire geactualiseerd. Hiermee is er duidelijkheid over de geldende werkafspraken voor betrokken professionals en personen die met het stelsel in aanraking komen.

Adviesorgaan

Ik heb tijdens het debat op 20 april jl. (Handelingen II 2022/23, nr. 77, item 14) toegezegd om u voor de zomer te informeren over de inrichting van een onafhankelijk adviesorgaan. In het nieuwe stelsel beveiligen van personen wordt een onafhankelijk adviesorgaan ingericht, waarin onder meer wetenschappers, voormalig te beveiligen personen en oud-functionarissen zitting nemen. Zij adviseren (gevraagd en ongevraagd) over de kwaliteit van het functioneren van het stelsel en over strategische vraagstukken met het oog op de doorontwikkeling van het stelsel. De gesprekken met mogelijke leden zijn gestart, over de precieze invulling hiervan informeer ik uw Kamer in de brief over het plan van aanpak voor de transitie.

Afsluitend

Met het vernieuwen van de circulaire is een volgende stap gezet in het bestendigen van de afspraken en werkwijze die aangepast zijn naar aanleiding van de ingezette versterkingstrajecten. De komende periode wordt met onverminderde urgentie gewerkt aan het verbeteren en vernieuwen van het stelsel. Dit zal een blijvende inspanning vragen. Ik ben mij ervan bewust dat dit moet gebeuren in een context van grote operationele druk. Daarom wil ik ook hier weer mijn waardering uitspreken voor de functionarissen binnen het stelsel.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yeşilgöz-Zegerius